

Meer dierbewegingen, meer kans op insleep en verspreiding van ziekte

Tekst: Lammert Moll, GD

Voor de monitoring van diergezondheid van kleine herkauwers brengt de Gezondheidsdienst voor Dieren (GD) jaarlijks een aantal monitoringskengetallen, waaronder sterfte en importstromen, op geitenbedrijven in beeld. Het doel hiervan is om te kijken naar trends en ontwikkelingen in diergezondheid en factoren die de diergezondheid kunnen beïnvloeden.

Bij de analyse wordt onderscheid gemaakt in kleinschalige geitenbedrijven (hobbyhouders) met minder dan 32 geiten en beroepsmatige geitenbedrijven met 32 of meer geiten. Binnen de groep

beroepsmatige geitenbedrijven bestaat daarnaast nog onderscheid in melkleverende en niet-melkleverende geitenbedrijven. In 2015 waren er gemiddeld 522.266 geiten geregistreerd in de centrale I&R-database.

Dat is een stijging van 6,2 procent ten opzichte van 2014. Deze toename wordt veroorzaakt door een groei van beroepsmatige geitenbedrijven. Het gemiddelde aantal geiten op een beroepsmatig melkgeitenbedrijf lag in 2015 op 1.145 geiten. Driekwart van de melkgeitenbedrijven voerde in 2015 dieren aan. Een deel van de melkgeitenbedrijven besteedt de opfok van de lammeren uit. Van de opfokbedrijven had 38 procent een een-op-eenrelatie met een melkgeitenbedrijf, 24 procent fokte geiten op van twee melkgeitenbedrijven, 33 procent fokte geiten op van drie of vier bedrijven en de resterende opfokbedrijven fokten geiten op van ten minste vijf melkgeitenbedrijven.

Het gemiddelde aantal aanwezige geiten op kleinschalige geitenbedrijven was vier geiten en dit aantal bleef stabiel in de periode 2012-2015.

Geitensterfte

In 2015 lag de geitensterfte per bedrijf in Nederland gemiddeld op 1,8 procent per kwartaal. Dit is evenveel als in 2014 en iets lager dan in 2013. De geitensterfte op beroepsmatige geitenbedrijven lag met 3,2 procent per kwartaal hoger dan op kleinschalige geitenbedrijven, waar de geitensterfte 1,7 procent per kwartaal bedroeg. De gemiddelde geitensterfte op beroepsmatige melkleverende geitenbedrijven lag in 2015 op 3,3 procent per kwartaal en was hoger dan de geitensterfte op beroepsmatige niet-melkleverende geitenbedrijven. De geitensterfte op beroepsmatige en kleinschalige geitenbedrijven was vanaf 2012 vrij stabiel.

Bedrijfsvoering

Van de kleinschalige geitenbedrijven voerde 31 procent dieren aan in 2015, ten opzichte van 76 procent van de beroepsmatige geitenbedrijven. Als kleinschalige geitenbedrijven dieren aanvoeren, betreft het over het alge-

Niet-melkleverende geitenbedrijven voerden vaker dieren aan dan melkleverende geitenbedrijven.

Importstromen

Het aantal geïmporteerde geiten in 2015 (1.039 geiten) lag op het niveau van 2012 (1.000 geiten) en lag hoger vergeleken met de aantallen in 2011, 2013 en 2014. De meeste geiten zijn geïmporteerd uit Luxemburg en Duitsland. In tegenstelling tot de jaren 2011-2013 zijn er in 2014 en 2015 geen geiten uit Frankrijk geïmporteerd.

Contactstructuur

De beroepsmatige geitenbedrijven en kleinschalige geitenbedrijven voerden respectievelijk 17 procent en 2 procent van de dieren voor het leven af. De beroepsmatige geitenbedrijven (melkleverende en niet-melkleverende bedrijven) voerden het merendeel van de dieren af naar andere beroepsmatige geitenbedrijven.

Conclusie

De opvallendste bevindingen uit deze data-analyse zijn de toename van het aantal geiten en het toegenomen aantal dierbewe-

Meer aanvoer hangt samen met meer diersterfte

meen één dier per jaar. Het percentage beroepsmatige geitenbedrijven met aanvoer is toegenomen. Het gaat daarbij om een toename van beroepsmatige geitenbedrijven die twintig of meer dieren per jaar hebben aangevoerd. Dit percentage is gestegen van 34 procent in 2013 naar 42 procent van de beroepsmatige geitenbedrijven in 2015. De gemiddelde geitensterfte op de bedrijven die de meeste dieren aanvoeren in 2015 was per kwartaal 5,3 procent. Dit is hoger dan de landelijke sterfte op beroepsmatige geitenbedrijven.

gingen vooral in de beroepsmatige geitenhouderij. Daarnaast zijn er ook meer dieren geïmporteerd dan in het verleden. Op de bedrijven met de meeste aanvoer wordt ook de meeste sterfte geconstateerd. Schaalvergroting leidt aan de ene kant tot kostenbesparingen. Aan de andere kant nemen de dierziekerisico's toe en om die risico's in de hand te houden, zullen vooral de grotere melkgeitenbedrijven relatief meer inspanningen moeten doen. Hieruit blijkt eens te meer hoe belangrijk het is om gezonde certificaatwaardige geiten aan te voeren. 🐐

Foto: GD